

Nr 3.*Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion om viss ändring av 10 § lagen om skolstyrelse i vissa kommuner.*

Uti en inom andra kammaren väckt, till konstitutionsutskottet hänvisad motion, nr 342, av herr *Johansson* i Torp hemställes, »att riksdagen må besluta att § 10 i lagen om skolstyrelse i vissa kommuner skall i så måtto ändras att orden: 'Till ordförande må dock kunna utses den kyrkoherde, som avses i 13 § sista stycket' skola utgå, och att ändringen skall träda i kraft den 1 januari 1952.»

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Enligt 1909 års lag angående folkskoleväsendet i vissa städer ägde folkskolestyrelsen inom sig utse ordförande och vice ordförande. Då kyrkoherden i församlingen i regel var självskriven ledamot av styrelsen, kunde han sålunda även väljas till ordförande i densamma. I den proposition med förslag till lag om skolstyrelse i vissa kommuner, som förelades 1930 års riksdag och som med vissa ändringar antogs av denna och stadfästes av Kungl. Maj:t, föreslogs införande av liknande regler, så att kyrkoherden alltså även i fortsättningen skulle vara valbar till ordförande i folkskolestyrelsen. På konstitutionsutskottets framställning vidtogs emellertid den ändringen i förslaget, att kyrkoherdens självskrivna ledamotskap upphörde. Men för att öppna en möjlighet, som ansågs vara betydelsefull för vissa mindre kommuner på landsbygden, att till ordförande i styrelsen utse en kyrkoherde, som icke genom val blivit ledamot av folkskolestyrelsen, infördes samtidigt på konstitutionsutskottets förslag en bestämmelse om att kyrkoherden må kunna utses till ordförande i styrelsen, ändå att han icke är ledamot av densamma.

Till stöd för det i motionen framlagda förslaget har framhållits, att i och med att den nya kommunindelningen träder i kraft den 1 januari 1952 och småkommunerna praktiskt taget upphöra försvinner skälet för bibehållande av bestämmelsen om att kyrkoherde må kunna utses till ordförande i skolstyrelsen, ändå att han icke är ledamot av densamma. Dels skulle enligt motionären de nya kommunerna få sådan omfattning att det så gott som alltid kommer att finnas tillgång till röstberättigad kyrkoherde eller annan präst, valbar som ledamot i styrelsen, dels skulle det större invånarantalet medföra ökade möjligheter att under alla omständigheter finna för ordförandeuppdraget lämpad ledamot i styrelsen.

Ifrågavarande stadgande i 10 § lagen om skolstyrelse i vissa kommuner bereder dessa möjlighet att utse kyrkoherden till ordförande i styrelsen ändå att han icke är ledamot av densamma men ålägger dem icke någon skyldighet härutinnan. Denna regel infördes bland annat med tanke på vissa mindre kommuner på landsbygden med begränsad tillgång på för uppdraget kvalificerade personer. Flertalet dylika kommuner försvinner efter kommunindelningsreformens genomförande. Behovet av den förevarande undantagsregeln kan därför antagas komma att minska. Om den således blir helt överflödigt kan emellertid ej för närvarande avgöras. Utskottet kan fördenskull ej nu tillstyrka en isolerad lagändring i motionens syfte och hemställer alltså,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 16 februari 1950.

På konstitutionsutskottets vägnar:

HARALD HALLÉN.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Jones Erik Andersson, Gottfrid Karlsson, Herlitz, Björck, Lindén*, Hällgren, Gustav Emil Andersson, Arrhén*, Thun* och Damström; samt

från andra kammaren: herrar Hallén, von Friesen*, Fast, Pettersson i Norregård, Spångberg, Jonsson i Haverö, Olsson i Mora, Larsson i Julita, Hammar och Braconier.

*) Ej närvarande vid justeringen.